

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXIV No. 16
Septiyembre 21, 2003
www.philippinerevolution.org

Editorial

Pabaskugon ang kahublagan protesta batuk sa korapsyon kag rehimeng US-Arroyo

Komite nga Tagapagpatuman-Komite Sentral
Partido Komunista sang Pilipinas

Ginpainit sang isyu nga Jose Pidal ang halambalanon sa korapsyon sang Una nga Pamilya sa kahimtangan nga putos ang bilog nga papet nga estado kag pungsod sang isyu sa pagpangawat kag lapnagon nga korapsyon sa gubyrno kag AFP. Pwede pa nga magsanga ang isyu nga ini kag magsugpon sa

kaso sang sulhanay sa IMPSA, Macapagal Blvd., Piatco kag iban pa, kag magalupok sa mas daku nga labi nga magahamulag sa nagahari nga reaksyunaryo nga guban kag magapatumba sa ila sa isa ka pag-alsa nga tipo-Edsa. Nagakinahanglan sang kahublagang protesta nga mas malaparan kag ebidensya nga mas mabakod sangsa ginpresentar na agud madamuan nga magbiya ukon magdistansya sa Malakanyang ang mga tagasuporta sini sa kongreso, AFP-PNP, simbahan kag masmidya. Pero sa subong pa lang, labi sini nga ginpasingki ang mga kahuyangan sang nagahari nga paksyon nga nagakadasma nga tukuran ang ila uyat sa gahum. Labi sini nga ginatublag ang malapad nga masa sang pumuluyo nga labi na nagaaliwasa sa wala pili nga kagarukan kag korapsyon, pasista nga terorismo sang estado, interbensyon sang US kag mas madasig nga paglala pa sang pangabuhian sa idalom sang reaksyunaryo kag papet nga rehimeng US-Arroyo.

Katungdanan naton nga pamunuan ang pumuluyo sa pagpalapad kag pagpabaskog sang kahublagang protesta batuk sa korapsyon kag nagahari nga reaksyunaryo kag papet nga guban. Labing importante ang elemento sang malapad nga kahublagang masa para matuod-tuod nga mangin makagagahum ang paghimakas batuk sa korapsyon. Magapabilin nga makitid ang isyu nga Jose Pidal kag mahimo nga makadto lang ini sa isa ka paghabuyanay sang lunang para sa masunod nga eleksyon kon magapabilin lang sa sulod sang Senado kag nakasandig sa mga ginapagguwa ni Lacson kag reaksyunaryo nga oposisyon. Sala man nga maghu-

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

Ang alatubangon
ni Arroyo antes
ang 2004 PAHINA 3

Ka Amado V.
Hernandez PAHINA 9

Miting sg WTO
sa Cancun, napaslawan
PAHINA 10

lat na magaabante pa ang kaso, pabay-an nga maglipas ang init sang masa, kag malubong ang isyu kag away sa mga ligal nga teknikalidad kag maniobrahan sa kongreso.

Ang potensyal sini nga magpatumba sa papet nga rehimen kag magguyod sa iban pa nga mga pangunahon nga reaksyunaryo nga paksyon sa burukrasya sibil kag militar ang nagahatag sang iban nga katalom kag timbang sa subong nga isyu kag paghimakas sa korapsyon. Isa ka partikular nga bentaha ini nga dapat hugot nga uyatan sang mga pwersa nga rebolusyunaryo kag progresibo. Nagakadapat lang nga sa unahan subong sang mga isyu ang isyu nga Jose Pidal kag korapsyon sang Una nga Pamilya. Hugot nga maangot sa mga ini ang nagainit nga mga isyu sang kagarukan sa AFP-PNP pareho sang ginbuyagyag sang Oakwood nga pag-alsa, amo man ang pagpasulong sang kampanya batuk sa kagarukan sang mga myembro sang gabinete ni Arroyo kag korapsyon sa Customs, BIR, DPWH kag iban pa nga ahensya sang gubyrno. Samtang ginasulong ang kahublagang protesta kag kampanya batuk sa mga ini, indi man dapat absweltu-

hon ukon pabay-an magpakasanto ang iban pa nga dalagku nga makawat kag mga ginakangil-aran nga pasista nga kriminal sa kubay sang mga reaksyunaryo nga anti-Arroyo.

Agud indi malubong sa repormismo kag indi basta mapahipos sang tapal-tapal kag pakita-tawo nga ginahatag sang mga yara sa poder, ang paghimakas sa korapsyon sa burukrasya sibil kag militar dapat hugot nga iangot sa mas dalagku pa nga korapsyon sa pungsodnon nga polisiya pareho sang pasista nga terorismo sang estado, interbensyon militar sang US, imperyalista nga globalisasyon, kag wala untat nga pagpanghukhuk sang dumuluong nga monopolyo kapital kag lokal nga dalagku nga burgesya kumprador kag sahi nga agalon nga mayduta sa masa kag duna nga manggad sang pungsod. Kinahanglan ipamilit sini ang pagdula sa gahum sang makawat nga nagahari nga reaksyunaryo nga guban kag ang nagakai-go nga silut sa tanan ng napamatud-an naghugakom sang manggad. Kinahanglan magsulong ini sa pagtib-ong sang matuod kag pundamental nga mga pagbag-o sa pungsod kag katilingban.

Ang pagpabaskog sang mga

pangmasa nga protesta kag pagpalapad sang kubay sang mga demokratiko nga sahi kag pwersa nga magapasakup sa paghimakas sa kagarukan sa gubyrno ang pinakamahalangon nga gilayon nga katungdanan. Pila sa mga partikular nga tiangkang nga dapat himuon angot sini amo ang masunod:

Malig-on nga magpwesto sa isyu nga Jose Pidal kag korapsyon sang nagahari nga guban Arroyo. Sakdagon ang pursigido nga pag-usisa sa *bank account* ni Jose Pidal kag iban pa nga kaso sang korapsyon sang Una nga Pamilya. Sakdagon ang pagpadayon kag dugang pa nga pagpalapad sang imbestigasyon sang Senado, amo man ang independyente kag bukas nga pagkalkal kag pag-imbestiga sa korapsyon sa pamunuan sang gubyrno, militar kag pulisya.

Palaparon kag padakuon ang mga mobilisasyon kag pangmasa nga protesta. Kumbinahon ang madamo kag disentralisado nga mga pagtilipon kag aksyon protesta sa nagakalain-lain nga lebel kag sakup, kag ang madamuan kag konsentrado nga protesta sa nasyunal kag rehiyunal nga lebel. Kaangot sini, kinahanglan preparahan kag paslawon ang mga pamugong nga pagpanalakay kag pagbungkag sang papet nga rehimen agud pungan nga makabwelo ang mga pangmasa nga protesta.

Bilugon, palapnagon kag patampukon ang mga alyansa kag lider sang mga relihiyoso, nagkalain-lain nga propesyon, mga nahanunga nga pwersa kag pamatan-on batuk sa korapsyon. Mahimo sila nga naka-sentro anay sa korapsyon ukon indi gani sa korapsyon kadungan sang panawagan sa pagpahalin sa papet nga rehimen Arroyo. Mahimo man may nagkalain-lain nga lebel sila sang konsentrasyon sa iban pa nga lutaw nga isyu pareho sang pagpangbomba sa Mindanao, interbensyon militar sang US, imperyalista

Tuig XXXIV No. 16 Septyembre 21, 2003

Ang **Ang Bayan** ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa Philippine Revolution Web Central nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org.

Nagabaton ang Ang Bayan sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa:
angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editorial: Pabaskugon ang kahublagan protesta batuk sa korapsyon kag rehimen US-Arroyo	1
Mga alatubangon ni Macapagal-Arroyo antes ang eleksyon 2004	3
GMA: Desperado nga nagakapyot sa poder	5
Pagtapna sa pagpamahayag	6
Mga kaso batuk sa mga Marcos: Patiug-tiyog	8
Ka Amado V. Hernandez	9
Pulong sg WTO sa Cancun, bagsak	10
Mga opensiba sg BHB	12
Balita	12

Ang **Ang Bayan** ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas.

nga globalisasyon kag iban pa. Luwas sa mga rali sa karsadahon, pwede sila maghimo sang iban pa nga tipo sang pagtilipon nga nagabuyok sa partisipasyon sang daku nga numero sang pumuluyo. Ang malahalon amo nga mahabig kag mapaentra ang pinakamalapad nga kubay sang pumuluyo kag mapabaskog ang tingog sang mga pwersa nga progresibo kag demokratiko.

Agud padayon nga maisulong ang isyu kag away, mahimo makig-angot sa reaksyunaryo nga oposisyon ang mga pili nga organisasyon. Pero maghatag sang prayoridad sa pag-angot kag pagkigbuligay sa mga oposisyunista nga wala nalakip ukon pinakasuod sa mga kilala nga kawatan kag pasista nga kriminal, amo man sa mga nakaalyado sa EDSA 2 nga nagadistansya na sa guban ni Arroyo ukon indi gani interesado sa pursigido nga imbestigasyon sang kaso nga Jose Pidal.

Pinakamaayo kon maluwas sa mga nagasunod-sunod sa Malakanyang kag mga ginasuka nga oposisyonista amo nga maengganyo mag-inisyatiba kag magtindog sang tuhay ang mga lider sa kongreso nga pwede labing makaangot kag makabulig sa kahublagang masa.

Mag-organisa kag mag-engganyo sang mga pag-imbestiga kag pagbuyagyag sa masmidya kag sa publiko sang mga kaso sang korapsyon sang nagahari nga rehimeng papet, pareho sang mga report sang pagbuyagyag sadtong paghimakas sa pasista nga diktaduryang Marcos kag kampanya batuk sa papet nga rehimeng Estrada.

Padayon nga hatagan sang partikular nga tum-ok ang pagbuyagyag kag pagpakamalaut sa korapsyon sang mataas nga upisyal sang AFP kag PNP kag ang pag-engganyo sa tanan nga sinsero nga upisyal kag suldado nga indi magpagamit kag sa baylo magtindog batuk sa mga lider nga garuk, papet kag antimasa.

Sa pagbaskog sang mga pangmasa nga protesta batuk sa korapsyon, labi nga magsigabong ang mga protesta nga magasug-alaw sa pag-abot ni Bush. **AB**

Ang mga alatubangon ni Macapagal-Arroyo antes ang 2004 eleksyon

Ni Armando Liwanag
Tsirman, Komite Sentral
Partido Komunista sang Pilipinas
Septiyembre 12, 2003

Ang Partido Komunista sang Pilipinas (PKP) amo ang rebolusyonaryo nga partido sang proletaryado nga nagatukod sang mga organo sang demokratiko nga gubyrno sang pumuluyo kag nagasulong sang inaway banwa batuk sa imperyalismong US kag tanan nga lokal nga nagaharing sahi.

Ang pangunahon nga katuyuan sang PKP, sang Bag-ong Hanga-way sang Banwa kag sang National Democratic Philippines amo ang gub-on kag dugmukon ang kontra-rebolusyonaryo nga estado sang dalagku nga mga kumprador kag mga agalon nga mayduta. Pero kinahanglan analisisang sang mga rebolusyonaryong pwersa ang krisis sang sistema kag ang mga pangsulod nga kontradiksyon sa tunga sang mga reaksyunaryo agud iduso ang pagpukan sang estado kadungan sang pangunahon nga pagtinguha nga waskon ini.

Sa rebolusyonaryo nga balayon ginaanalisa sang PKP ang kadalumon sang subong nga krisis kag mga kontradiksyon sa kubay sang nagaharing sistema kag ginakilala ang posibilidad nga maiduso sang isa ka malapad nga nagahiliugyong prente ang pagsipa ukon pagbiya ni Pres. Gloria Macapagal-Arroyo kag ang pagbulos sa iya ni Bise Presidente Teofisto Guingona sa baylo sang isa ka *military junta*, isa ka *civilian-military junta* ukon anuman nga pormasyon nga indi mabatun-baton sang malapad nga nagahiliugyong prente kag sang malapad nga masa sang pumuluyo.

Sa pagkilala sang PKP sa posible nga pagbulos ni Guingona kay Macapagal-Arroyo, wala sini ginabuhian ang gamay ukon anuman nga pamaagi ang rebolusyonaryo nga misyon sini nga tukuron ang mga organo sang demokratiko nga gubyrno sang pumuluyo kag sa ulihi lubos nga dulaon ang kontra-rebolusyonaryong estado. Paliwat-liwat ginaathag sang PKP nga samtang indi pa sini masarangan waskon ang reaksyunaryong estado, mahimo nga pahinaon sini—pabay-an sini nga mag-ilinaway ang mga reaksyunaryong paksyon kag mapukan ang magasunod nga mga reaksyunaryo nga guban paagi sa pagbunal sang rebolusyonaryo nga kahublagang masa.

Paborable ang obhetibo nga sitwasyon para sa pagpasulong sang inaway banwa. Pero indi pa nagakaigo ang kusog sang rebolusyonaryo nga pwersa agud pukanon ang reaksyunaryong estado. Sa nagtaliwan, nahimo na sang mga rebolusyonaryo nga pwersa kag sang mga demokratiko nga ligal na pwersa nga buyukon, itibong kag buligan nga tukuron ang malapad nga nagahiliugyong prente nga nagpukan kay Marcos sadtong 1986 kag kay Estrada

sadtong 2001. Ang duha ka tampa-lasan nga ini wala mapukan kon indi bangud sa konsensus sang malapad nga nagahiliugyong prente nga bayluhan ni Aquino si Marcos kag bayluhan ni Macapagal-Arroyo si Estrada.

Sala nga indi pukanon sang mga rebolusyonaryo nga pwersa ang nagaharing sistema kon may bastante na ini nga kusog nga himuon ini. Ugaling samtang wala pa ini sang ikasarang, sala man ang magtuyo pareho sang mga Trotskyista kag iba pa nga estupido, nga papatihon ang pumuluyo nga gilayon matigayon ang pagpukan sa nagaharing sistema kag ang pagbulos ni Aquino kay Marcos, ni Macapagal-Arroyo kay Estrada kag ni Guingona kay Macapagal-Arroyo sa rason nga ini nagapugong ukon pagsipak sa malapit nga kadalagan sang armado nga rebolusyon.

Sa subong nga ikasarang, ang kusog sang mga rebolusyonaryong pwersa indi pa bastante agud pukanon ang nagaharing sistema. Mahimo nga tinguhaon nga tukuron sang mga ligal nga demokratiko nga pwersa ang isa ka malapad nga nagahiliugyong prente kag sipaon ang nagaharing hubon Macapagal-Arroyo antes ang 2004 eleksyon. Pero kon ikunsiderar ang subong nga kusog sang mga rebolusyonaryong pwersa, indi pa magmadinalag-on ang armado nga rebolusyon nga pukanon ang bug-os nga nagaharing sistema antes, sa subong ukon bisan gilayon pagkatapos masipa si Macapagal-Arroyo.

Sa subong nga areglo, mas maayo nga bayluhan si Macapagal-Arroyo ni Guingona sangsa ipabilin sa poder ang iya nagahari nga hubon ukon ibutang sa poder ang isa ka *military junta, civilian-military junta* ukon iban pa nga maimbento nga pormasyon nga indi mabatunbaton sa malapad nga nagahiliugyong prente. Sa amo man, indi basta-basta matigayon subong ang

pagsipa kay Macapagal-Arroyo.

Wala pa sang malig-on nga pag-alinyar sang mga pwersa pangpulitika nga maikumparar sa malapad nga nagahiliugyong prente batuk kay Marcos sadtong 1986 kag batuk kay Estrada sadtong 2001 nga determinado magpahalin kay Macapagal-Arroyo. Pasadahan naton ang sitwasyon:

1. Gindeklarar ni Ambassador Ricciardone, administrador sang US sa Pilipinas, nga kinahanglan ipabilin sa anuman nga paagi si Macapagal-Arroyo. Mas gustuhon pa ni

**Ang panahon yara sa bahin
sang rebolusyonaryo
nga hublag ano man
nga pagtinguha sang imper-
yalismong US kag mga lokal
nga reaksyunaryo nga
magtingub batuk sa rebolu-
syonaryo nga hublag kag
sa malapad nga masa
sang pumuluyo.**

Cardinal Sin kag sang iban nga lider-simbahan, sang anay mga pangulo Aquino kag Ramos, sang mga asosasyon sang negosyante kag mga "sosyal-demokrata" sa Kompil nga tapuson na lang ni Arroyo ang iya termino. Paliwat-liwat nila ginapabutyag ang kakulba sa permi nga pag-ilis sang rehimen sa guwa sang reaksyunaryo nga proseso elektoral.

2. Mabaskog nga ginaway sang pila ka upisyal kag katapu sang Council of Philippine Affairs kag sang People's Consultative Assembly ang subong nga rehimen pero nagatras-abante sila sa halambalanon sang pagpahalin kay Macapagal-Arroyo. Daw nagakuha sila sang mga konsesyon halin sa rehimen kag tuyo nga pahinaon ini bangud may ginapaboran sila nga nagaplano magdalagan bilang presidente.

3. May mga balita nga naga-kampanya ang isa ka grupo sang mga upisyal militar nga labing mas daku sangsa grupo nga Magdalo sang Hulyo 27 agud sikwayon ang subong nga rehimen kadungan sang mga malaparan nga aksyong protesta. Ginagamit sang rehimen ang mga balita nga ini agud pahugon ang pumuluyo sa plano nga kudeta samtang ginagamit man ini sang oposisyon agud pahugon ang rehimen.

4. Ginapasingki sang subong nga pangunahon nga pwersang oposisyon nga tampad sa nagaharing sistema ang ila kampanya batuk sa rehimen. Ugaling tanan nga tiliman-an nagapakita nga ang tuyo nila ilikaw ang atensyon sang pumuluyo sa ila mga salabton kriminal, proteksyunan ang ila kinawat-an nga manggad kag samaron ang rehimen agud makabentaha sila sa 2004 eleksyon. Nagaatubang sila sa dalagku nga sablag sa ila tuyo nga maagum ang pangpulitika nga pagkawasak ni Macapagal-Arroyo.

5. Determinado ang mga ligal nga demokratiko nga pwersa nga iduso ang pagpahalin kay Macapagal-Arroyo ugaling nagahalang sila nga magluntad ang direkta, haya-gan kag pormal nga pagpakig-al-yansa sa labing ginaska nga mga oposisyunista nga ginbatuan sa nagtaliwan. Tuyo nila nga pauswa-gon ang kaugalingon nga kusog-masa kag maglunsar sang mga separa-do nga aksyong masa, bisan pa kahilera ang mga ini ukon kadungan sa mga paghulag nga ginalunsar sang reaksyunaryo nga oposisyon.

6. Ang mga pwersa sang rebolusyonaryo nga armadong hublag nagapursiger sa inaway kag sa sini makapabakod paagi sa rebolusyonaryo nga armadong paghimakas kag nagahiliugyong prente para sa armadong paghimakas ano pa man ang matabo sa ligal nga patag. Ang

Sundan sa "Alatubangon..." pahina 5

ANG BAYAN Septyembre 21, 2003

GMA: Desperado nga nagakapyot sa poder

"Daw halo nga indi magpabutong sa iya buho." Amo sini ang pagkumparar ni Gregorio "Ka Roger" Rosal, tagapamaba sang Partido Komunista sang Pilipinas sa pagtig-a kag desperado nga pagkapyot sa poder ni Gloria Macapagal-Arroyo sa atubang sang nagalapnag kag nagabaskog nga panawagan para sa iya pagpahalin.

Sa interbyu sang *Ang Bayan*, ginpakamalaut ni Ka Roger ang ala-Marcos nga pagbungkag sa mga aksyon protesta nga nagainsister nga ipaguwang ang kamatuoran bahin sa kaso sang minilyun-milyon nga deposito ni "Jose Pidal" kag nagapanawagan para sa pagpahalin kay Arroyo sa Malakanyang.

Gina-imbestigahan subong sa senado ang kaso nga ginaimbolbaran ni Miquel Arroyo, bana ni Gloria, nga ginadudahan naggamit sa pangalan "Jose Pidal" agud taguon ang minilyun-milyon nga nakuripon sang mag-asawa Arroyo halin sa korapsyon kag mga kontribusyon sa nagtaliwan nga eleksyon. Duha ka simana pagkatapos ibulgar ni Sen. Panfilo Lacson ang kaso, nagguwa sa publiko si Ignacio Arroyo, nga naghambal siya si "Jose Pidal" agud takpan ang iya utod.

"Nagakurog ang tuhod ni Gloria sa kada mabatian ang lapak-lapak sang mga nagamartsa nga pumuluyo kag sa kakulba nga magkadto ang kahublagan anti-korapsyon sa isa ka higante nga pag-alsa nga pagpahalin sa iya sa poder." Suno kay Ka Roger, ginapatu-

man subong ang "*minimum tolerance*" ukon indi paghatag lugar sa mga demonstrasyon. Plano man sang pulisya nga maggamit sang *rubber bullets* batuk sa mga demonstrador, suno kay Gen. Ricardo de Leon sang PNP Community Relations Office. "Ang wala pili nga pagpangbatuta sang mga pulis batuk sa mga demonstrador pagsunod sa direkta nga mandu sa Malakanyang," siling ni Ka Roger. Sining mga nagtaliwan nga adlaw, halos tanan nga rali sa Makati kag Maynila mapintas nga ginbungkag sang mga pulis nga nagresulta sa pagkapilas sang madamo nga demonstrador.

"Nagsayup si Arroyo sa pagsigahum nga ang amo nga mapintas nga pagtapna sa mga demonstrasyon makapugong sa nagabaskog kag nagalapnag nga kahublagan batuk sa korapsyon. Samtang labing ginapasingki ni Arroyo ang pagtapna sa demokrati-ko nga kinamatarung sang pumuluyo nga magtipon kag magpabutyag, labi man nagabaskog ang ila desisyon nga

pahalimon si Arroyo sa poder," siling ni ka Roger.

Ginkundenar man ni Ka Roger ang nanari-sari nga tikang kag maniobra ni Arroyo nga busalan ang ginahimo nga imbestigasyon bahin sa mga kaso sang korapsyon nga naimbolbaran nila nga mag-asawa. Sadtong nagtaliwan nga simana, ginbulgar sang pila ka senador nga ginapresyur sila sang Malakanyang nga untaton na nila ang imbestigasyon sa kaso nga "Jose

Sundan sa "GMA...", pahina 6

"Alatubangon...", halin sa pahina 4

pagpasingki sang mga taktikal nga opensiba makahatag sang inspirasyon kag makapabakod sa isa malapad nga ligal nga nagahiliguyong prente batuk sa nagapungko nga rehimen.

Ugaling may daku gihapon nga ligwa para sa PKP nga pabay-an mag-ilinaway ang mga reaksyunaryo kag himuslan ang ila mga banggianay bisan indi anay ini magsupporta sa isa ka malapad nga ligal nga nagahiliugyong prente nga may bastante nga kusog nga paha-

linon ang subong nga rehimen.

Indi ini ang una nga kahigayunan nga mahalong nga ginatimbang sang pungsodnon-demokratikong hublag ang tindog sini. Wala magdampig ang hublag sa rehimen ng Aquino ukon sa oposisyon Enrile-RAM matapos ang pagpatay kay Olalia sadtong Nobyembre 1986 kag ang masaker sang mga mangunguma sadtong Enero 1987.

Sa subong nga kahimtangan, mahimo magpabilin sa poder si Macapagal-Arroyo tubtub sa matapos ang iya termino. Pero indi na siya magdaog pa sa eleksyon presi-

densyal sa 2004. Kon makadinaya man siya kag magdaog, atubangon niya ang mga indi malampasan nga sablag kag mga makagagahum nga hangkat sa iya pagginahum bangud ang krisis magalala pa sang sa subong kag labi pa siya nga kangilaran sang malapad nga masa sang pumuluyo.

Ang panahon yara sa bahin sang rebolusyonaryo nga hublag ano man nga pagtinguha sang imperyalismong US kag mga lokal nga reaksyunaryo nga magtingub batuk sa rebolusyonaryo nga hublag kag sa malapad nga masa sang pumuluyo. AB

Nagasingki ang pagtapna sa mga peryodista

Isa sa pinakamakatalagam nga lugar bug-os nga kalibutan ang Pilipinas para sa mga katapu sang midya. Sining Septyembre, nanguna ang Pilipinas (upod ang Colombia) sa listahan sang mga pungsod nga may pinakamadamo nga napatay nga peryodista sining tuig sang patyon si Juan "Jun" Pala, isa ka brodkaster nga anay isa sa pinakamaukod nga anti-komunista kag isa sa mga lider sang paramilitar nga Alsa Masa. Nakumbinse siya nga magbag-o kag mabaskog na siya nga nagapakamalaut sa vigilantismo.

Ginapangin-wala sini ang halambalanon sang mga bulag ukon nagabulag-bulagan nga ang Pilipinas kuno isa sa mga pinakahilway nga midya sa Asia, kadungan man sang ila kabutigan nga ang Pilipinas ang pinakademokratiko nga pungsod diri. Ang anum na nga napatay nga peryodista sa pungsod subong nga tuig pila lang sa 49 nga tagamidya nga ginpatay umpisa 1986. Trese sa ila ang ginpatay sa panahon sang rehimeng Arroyo. Biktima sila sang militar, pulisya, *private army* sang mga pasista kag balingag nga pulitiko, mga sindikato kriminal kag mga vigilante.

Tubtub subong wala pa bisan isa sa mga kaso sang pagpatay nga ini

ang nahatagan sang hustisya. Nagapakita sang wala interes sang reaksyunaryo nga gubyerno nga lubaron ang nasambit nga mga krimen kag tapnaon ang pagpamigos sa midya.

Sadtong Enero, nagpabutyag sang pagkabalaka ang Amnesty International (AI) sa nagakalatabo nga paglapas sa kinamatarung sang mga peryodista sa pungsod. Sa partikular, nagpanawagan ang AI sa rehimeng Arroyo nga imbestigahan ang pagpatay kanday Benjaline Hernandez, Edgar Damalerio kag Sonny Alcantara kag indi pagipiton ang mga himata, abyan kag testigo nga buot magbulig sa paglubad sang ila mga kaso.

Ang pagtapna sa midya madugay na nga instrumento sang naga-

hari nga reaksyunaryo nga estado kag sistema para kuhaon sa mga peryodista ang kinamatarung nga ibuyagyag kag kundenahon ang mga kalainan nga nagakatabo sa banwa kag kuhaon man sa pumuluyo ang kinamatarung mahibal-an ang kamatuoran. Nahibal-an sang estado kag sang mga pasista nga kon mamuklat ang pumuluyo sa kamatuoran, ini ang una nga tikang sa paglunsar nila sang mga desaysibo nga aksyon para sa pagbag-o.

Tampok nga pamaagi sang pagpang-ipit sa midya ang pagpasaka sang kaso nga libelo sa sin-o man nga reporter kag editor nga nagabuyagyag sang kagarukan, pagpanip-

Sundan sa "Nagasingki..." pahina 7

"GMA..." halin sa pahina 5

Pidal". Ugaling ginpamatukan sang mga senador ang presyur nga ini sang Malakanyang sa tunga sang mas mabaskog nga panawagan nga padayunon ang imbestigasyon kag kagustuhan sang pumuluyo nga mahibal-an ang kamatuoran bahin sa kaso nga "Jose Pidal".

Antes sini, ginainsister ni Ignacio Arroyo ang iya kinamatarung sa "*privacy*" ukon kinamatarung nga indi ibulgar sa publiko ang iya pribado nga kabuhi kag mga negosyo. Bangud maathag bisan sa bulag nga gusto takpan ni Ignacio Arroyo labi lamang nga nagapakita nga madamo nga ginatago nga kagarukan ang mag-utod kag mag-asawa nga Arroyo.

Samtang, nagkadasma si Gloria Arroyo nga kuhaon

ang suporta sang US. Nagahanda ini subong sang magarbo nga pagsug-alaw sa pagbisita ni Presidente George W. Bush sang US sa maabot nga Oktubre 18. Liwat ginapakita ni Arroyo ang iya walay huya nga pagka-idu-ido sa US kag bulag nga pagsuporta sa pagpanalakay sang US sa Iraq kag Afghanistan kag sa nagadalom kag nagalapnag nga armado nga interbensyon sang US sa Pilipinas.

Suno kay Ka Roger, gusto ni Arroyo nga gamiton ang palaabuton nga pagbisita ni Bush agud bendisyunan ang pagpabilin niya sa poder kag palig-unon ang iya plano nga magdalagan sa maabot nga eleksyon. "Gusto ni Arroyo nga ipakita kay Bush nga sa tanan nga idu-ido sang imperyalismong US, siya gihapon ang nagakabagay nga suportahan sang imperyalismong US." ^{AB}

lang, kalakasan kag iban pa nga kagarukan. Sining karon lang, walo nga tagamidya ang ginkasuhan sang libelo ni Luis "Cito" Lorenzo, sekretaryo sang Department of Agriculture (DA) kag abyan sang tag-iya sang Tagum Development Co. (TADECO), bangud sa pagpaguwa nila sang ser-ye sang mga artikulo sadtong 2000 batuk sa makahalit nga epekto sang pestisidyo nga ginagamit sang kumpanya. Daan na nga ginbasura sang korte ang kaso nga ginpasaka sang TADECO batuk sa mga peryodista ugaling sining tuig gingamit ni Lorenzo ang iya pusisyon bilang sekretaryo sang DA agud buhion liwat

ang kaso.

Ginpasarhan man ang isa ka istasyon sang radyo nga bantog sa pagpakamalaut sa kagarukan kag mapiguson nga mga upisyal. Sadtong Pebrero 2002, ginpasara sang dinastiya Dy ang Bombo Radyo sa Cauayan, Isabela bangud sa sige-sige nga pagbuyagyag kag pagpamatuk sa mga kontra-pumuluyo nga proyekto sang mga Dy. Mas malaut pa ang natabo sining Hulyo 1 sa Baggao, Cagayan sang ginpanglabo sang mga elemento sang 41st IB ang tatlo ka lider mangu-nguma nga bag-o gid lang makahalin sa *groundbreaking* sang isa ka pangkomunidad nga radyo nga ginadumalahan sang CAGUIMONGAN,

isa ka progresibo nga alyansa sang mangunguma sa prubinsya.

May espesyal nga tum-ok ang militar kag pulisya sa pagpang-ipit sa mga tagamidya nga nagabalita sang mga pahayag sang mga kaaway sang estado sa katuyuan nga kuhaan sang kahigayunan ang mga ini nga makapaguwa sang ila paglantaw sa importante nga isyu. Isa sa pinakaulihi nga kaso sang harassment ang pagmulay kag pagpamahog ni Gloria Arroyo kay Tina Panganiban-Perez, *reporter* sang Channel 7, bangud sa pag-interbyu niya kay Sen. Gregorio Honasan, nga ginaakusar nga utok sang napaslawan nga kudeta sadtong Hulyo 27. Liwat nga nabuyagyag sa mga kaso nga ini ang maid-id nga pagbantay sang pulisya kag militar sa tanan nga peryodista nga ginasuspetsahan may angot sa mga kaaway sang estado. Gin-ako ini mismo ni Hermogenes Ebdane Jr., hepe sang pulisya. Sang gin-insister sang tagamidya ang kinamatarung nga mahibal-an nila kon sanday sin-o sa ila ang ginapaidalom sa sarbeylans, daw nagapang-insulto nga ginsabat ni Ebdane nga "Pamangkuta ang kaugalingon ninyo, may kontak bala kamo sa mga rebelde nga New People's Army?"

Pat-ud magasingki pa ang mga kaso sang harassment kag pagpamatay sa mga peryodista samtang desperado nga nagapamilit ang nagahari nga sistema nga makabutwa sa krisis kag ipreserba ang kaugalingon. Kinahanglan militante kag organisado nga atubangon ini sang midya.

Bangud ang pagtapna sa midya salaming lang sang mas malaparan nga pagpamigos sang reaksyunaryo nga estado kag sistema sa nagahimakas nga pumuluyo, kinahanglan iangot sang mga peryodista ang ila paghimakas sa paghimakas sang mayorya nga ginadingutan sang ila pangpulitika kag pang-ekonomya nga kinamatarung.

Nagahaba nga listahan sang mga biktima

Si Benjaline Hernandez ang nagapamuno sa tsapter sang College Editors Guild of the Philippines sa Timog Mindanao sang patyon siya sang mga elemento sang 12th Special Forces sang Philippine Army sadtong Abril 2002 sa North Cotabato. Nagapanalawsaw siya sadto nahanungod sa mga pagpang-abuso militar. Gin-abswelto na sang gubyrno ang mga responsable sa iya pagkamatay. Komentarista sa radyo kag editor sang simanal nga *Zamboanga Scribe* si Edgar Damalerio sang luthangon siya sadtong Mayo 2002 sang isa ka upisyal sang pulis. Nagapabilin nga hilway ang upisyal umpisa makapalagyo ini. Ginluthang man sadtong Agosto 2002 si Sonny Alcantara pagkatapos pakamalauton sini ang isa ka lokal nga upisyal sa San Pablo, Laguna. Wala pa sang nadangtan ang iya kaso.

Sining 2003 apat ka beses nga nagpanawagan ang International Federation of Journalists (IFJ) kay Arroyo nga hatagan sang hustisya ang pagpatay sang mga peryodista sa pungsod ugaling nagapabungul-bungulan lang si Arroyo. Gintumod sang IPJ ang pagpatay sining Agosto 20 kay Rico Ramirez, *reporter*, *cameraman* kag *spinner* sang dxSF, isa ka istasyon sang radyo sa San Francisco, Agusan del Sur. Kilala si Ramirez sa iya mabaskog nga pag-atake batuk sa krimen kag mga sindikato sang droga sa ila lugar. Nakit-an siya nga nagahuray-ad kag nagaagaw-agaw ang kabuhi pila ka gatos ka metros lang halin sa ginatrabahuhan niya nga istasyon. Duha ka adlaw antes sini, ginpatay man si Noel Villarante, isa ka komentarista sa radyo sa Laguna nga kilala man sa iya mabaskog nga pagkontra sa mga anomalya. Sadtong Hulyo 8, kadungan sang inaugurasyon sang Garden of Heaven Memorial Park sa La Paz, Tarlac, ginpatay si Bonifacio Gregorio, kolumnista sang *Dyaryo Banat* sang Tarlac. Lakip sa mabaskog niya nga ginaatake sa pahayagan ang korapsyon sa gubyrno, negosyo sa droga kag ilegal nga kumbersyon sang mga talamnan sang mga mangunguma agud himuon nga komersyal nga *memorial park*. Ginapanag-iyahan sang meyor sang La Paz ang nasambit nga *memorial park*. Sadtong Abril 28, ginpatay sa Camalig, Albay ang progresibo kag maisog nga brodkaster nga si Johnny Villanueva, Jr. **AB**

Patiyug-tiyog

Wala sang pakadtuan ang mga kaso sang pamilya Marcos sa reaksyunaryo nga husgado

Ginadumdom subong sang minilyun-milyon nga pumuluyo ang ika-31 nga anibersaryo sang deklarasyon sang layi militar sa Pilipinas. Pero padayon gihapon nga ginadingot sa linibu-libo nga biktima sang paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sang diktadurya ang bayad-danyos nga nagakadapat sa ila kag ila mga pamilya.

Sining ulihi nga binulan, nangin sentro sang mabaskog nga pagpakamalaut ang pagmaniobra sang pamilya Marcos, katuwang ang mga kahimbon nila sa kongreso, nga palabnawon ang hagna nga nagasiguro tani nga mabawi sang mga biktima ang ginkawat nga manggad sang diktador. Isa sa mga wala huya nga nakighimbon amo si Rep. Loretta Ann Rosales sang repormista nga Akbayan nga pormal nagpresentar sang hagna nga italana ang mga ginkawat nga manggad indi lang sang diktadurya kundi sa masunod pa nga mga rehimen.

Ang pagtabo sang mga kontrapumuluyo nga interes sang pamilya Marcos kag sang mga repormista labi nga nagpadulom sa paglaum nga mabawi ang mga ginkawat nga manggad sang mga Marcos kag mangkon ang hustisya sang mga biktima sang pasista nga diktadurya sa malapit nga inadlaw. Dugang pa nga nagpahina ini sa dalagan sang mga kaso batuk sa mga Marcos na makalkal sa wala-decision sang reaksyunaryo nga gubyrno agud ipursiger ang pagbawi sa mga ginkawat nga manggad.

Wala bisan isa sa mga rehimen Aquino, Ramos, Estrada kag Arroyo ang seryoso nga nagtinguha nga ibalik sa pumuluyo ang ginpamuyungan sang mga Marcos. Sa baylo, gin-abangan ini sang nagsulunod nga rehimen. Halos duha ka dekada na halin sang napukan ang diktaduryang Marcos. Pero halos wala sang gin-abante ang mga kaso nga ginpasaka sang gubyrno batuk sa ila.

Pila ka kaso kriminal batuk sa mga Marcos ang ginbasura sang Ombudsman. Pila ka mosyon man ang ginpasaka sang Ombudsman agud atrason ang pila sa mga kaso nga napasaka na sa korte. Ginbasura na sang Sandiganbayan ang pila sang mga ini.

Sa subong, 11 kaso na ang nabasura, apat ang posible magabsuelto sa mga Marcos kag walo pa ang napasaka subong. Sadtong 1993, ginsentsuhan si Imelda Marcos sa duha ka kaso, pero ginbailiskad man sang Korte Suprema ang sentensya sadtong 1998.

Apat ka kaso nga ginpasaka sadtong 1995 angot sa mga kwarta nga gintago sang mga Marcos sa idalom sang lima ka *foundation* bilang mga prente ang ginbasura sang Sandiganbayan bangud sa kakulang kuno sang ebidensya. Sang manduan sang korte nga pangitaon kag ipagguwa ang ila mga ebidensya, "nagkasugot" ang Presidential Commission on Good Government, Department of Justice kag Office of the Solicitor General nga bawion na lang ang tatlo sa mga kaso.

Samtang padayon ang pagtiyug-tiyog nga palaguwaon sa reaksyunaryo nga hukmanan, lubos nga wala huya naman nga nagsulod ang gubyrno sa mga areglo sa pamilya sang napatay nga diktador sining

mga nagtaliwan nga tuig. Naglabot na ang mga ini sa sari-sari nga kasugtanang lipod sa igdulungog sang publiko. Trenta'y siete na sang mga *compromise agreement* ang nahimo sa tunga sang reaksyunaryo nga gubyrno kag mga Marcos, suno sa PCGG sadtong 2001.

Padayon man ang pagmaniobra sang mga Marcos kag ila mga kahimbon para ipabilin sa ila kontrol ang ila mga kinawatan. Sadtong Agosto 19, nag-abot sa pungsod ang abugado nga Swiso nga si Patrick Foetish agud maglagas sa decision sang Korte Suprema

nga isaylo sa kontrol sang gubyrno sang Pilipinas ang \$683 milyun nga deposito sang mga Marcos sa mga bangko nga Swiss. Sini naman nga

Septyembre 2, nagmadinalag-on ang ila mga abugado,

si Robert Swift, oportunista nga abugado sang Claimants 1081, nga idiskaril ang dalagan sang kaso angot sa mga paglapas sa tawhanon nga kinamatarung sa idalom sang diktadurya. Ginhimbon nila si Judge Manuel Real sang Hawaii US District Court nga nagpaguwa sang mandu nga nagabalabag sa implementasyon sang nasambit nga Korte Suprema. Ini man nga Amerikano nga korte ang nagmandu sadtong 1994 nga bayaran sang mga Marcos ang mga biktima.

Samtang wala lipud-lipod ang pagkainutil sang magkasunod nga rehimen kag pagpadihot sang pamilya Marcos, determinado ang mga demokratiko kag progresibo nga pwersa nga isulong ang away para pasabton sa hustisya ang mga kriminal. Indi tubtub san-o mahimo

Sundan sa "Patiyug-tiyog...", pahina 8

Ka Amado V. Hernandez

Komunista, lider obrero, mamalaybay, nobelista kag peryodista

Sining Septyembre 13, ginsaulog ang ika-100 tuig nga pagkabun-ag ni Amado V. Hernandez. Isa siya ka maayo nga komunista, peryodista, mamalaybay kag nobelista. Isa siya ka dungganon nga baganihan kag lider sang kahublagan obrero sa pungsod.

Ginbun-ag si Ka Amado sa Tondo, Maynila sadtong 1903. Halin 1934, gindumalahhan niya ang mga peryodiko nga *Mabuhay*, *Pilipino*, *Sampagita*, *Weekly* kag *Mabuhay Extra*. Buhi katama nga ginatalakay sa kadam-an sa kadam-an nga sinulatan ni Ka Amado ang nahanungod sa kapigusan kag paghimakas sang sahing mangunguma bangud siya isa ka lider obrero kag militante nga nanguna sa paghimakas sang kahublagan obrero.

Nag-entra si Ka Amado sa mga pwersa nga gerilya sa Sierra Madre sang lumupok ang Ikaduha nga Gera Pangkalibutanon. Pagkatapos sang gera, upod ni Ka Amado si Cipriano Cid (isa ka manunulat, aabugado kag lider obrero) sa pagtukod sang Philippine newspaper League (PNL)-isa ka unyon sang mga peryodista sadtong 1945. Sa tuig man nga ina gintukod ang Congress of Labor Organizations (CLO), ang pinakadaku kag pinakamilitante nga pederasyon sang mga unyon humalin 1945-1951. Upod niya sa pagtukod sini sanday Mariano Balgos, Guillermo Capadocia, Pedro Castro, Felixberto Olalia kag Cipriano Cid.

Napilian si Ka Amado bilang isa

sa mga pangaduha nga tagapamuno sang CLO kag tagapamuno humalin 1947 tuhtub sa nadakop siya sang militar sadtong 1951. Maayo niya nga ginpamunuan ang pederasyon paagi sang pagpasulong sang mga paghimakas kag mga kaayuhan sang mga mamumugon kag pagbato sa imperyalismong US.

Gintapna sang mga rehimeng Roxas kag Quirino ang natukod nga bag-o nga paghiliusa kag paghimakas sang mga mamumugon. Sa malaparan nga kampanya batuk sa militante nga unyonismo sang reaksyunaryo nga estado, isa si Ka Amado sa mga lider-obrero nga gindakop kag ginkasuhan sang rebelyon. Humalin Enero 26, 1951, lima ka bulan nga *incommunicado* si ka Amado sa Camp Murphy (Camp Aguinaldo na subong), bag-o ginpasakaan sang kaso nga "*rebellion complexed with other crimes*."

Wala matapna sang indi matarung nga pagkabilanggo ang makasahi nga pagsulat ni Ka Amado. Sa sulod sang bilangguan nga ini kon sa diin ginsiling ni Ka Amado nga ang "buhi nangin patay" ginobra niya ang duha sa mga ginakabig nga pangunahon nga obra maestra niya-*Isang Dipang Langit* kag *Panata sa Kalayaan*.

Tempraryo nga nahilway si Ka Amado sadtong 1956. Pagkatapos sang siyam ka tuig nga paghimakas sa korte, ginbasura ang iya kaso sang Korte Suprema sadtong Mayo 31, 1964. Nangin bantog ang desisyon nga ini bilang "Hernandez

Doctrine."

Nagpada-yon sa pagsulat si Ka Amado sang nahilway siya. Ginapamunuan niya ang *Taliba* (1962-1967) kag ang makabanwa na pahayagan na *Makabayan* kag *Ang Masa* (1969-1970).

Nanari-sari nga porma sang literatura ang ginsulat ni Ka Amado-nobela, drama, malip-ot nga sugilanon, sanaysay, binalaybay, kag balita (*reportage*). Duha sa kilala nga nobela niya amo ang *Ibong Mandaragit* (1969) kag *Luha ng Buwaya* (1963). Produkto ang mga ini sang iya mga eksperensya sa sulod sang bilangguan.

Indi lang nangin talamdan ang iya mga sinulatan sang mga hitabo sa iya panahon kundi nagasalaming man ang mga ini sang mabaskog nga handum sang mga sahi nga ginapigos kag ginahimuslan para sa matuod nga kahilwayan kag demokrasya. Siling niya sa "*Bartolina*": "*Sa akon nga kulungan wala nagadupol ang daan nga pluma, kada tinaga may tunog sang lupok kag talom sang binangon*."

Pamatuod sa kaayo sang pagsulat ni ka Amado ang madamo nga pasidunggog nga ginhimo sa iya-Commonwealth Award (1939 kag 1940) para sa koleksyon sang mga binalaybay nga *Kayumanggi*. Sadtong 1958, ginhatag sa iya sang National Press Club ang Certificate of Merit para sa 25 tuig nga pag-

Sundan sa "Ka Amado..." pahina 10

"Patiyug-tiyog..." halin sa pahina 8

palampason ang himbunanay sang mga pwersa kontrapumuluyo nga baliskaron ang husga sang pumuluyo.

Pero lampas sa ligal nga patag kag wala katumbas

nga kantidad ang ginapangayo sang mga biktima. Sa katapus-tapusan, solo ang rebolusyonaryo nga hublag ang pursigido kag pinal nga makasilut sa pamilya Marcos kag mga kroni nila.

AB

Miting sang WTO sa Cancun, napaslawan

Sa atubang sang nagapalala nga krisis sang pangkalibutanon nga sistemang kapitalista, labi pa gid nga nangin desperado ang mga imperyalista nga pungsod nga pasanyugon ang pangpanghimulos kag pagpamigos sa pumuluho kag mga pungsod sa bilog nga kalibutan. Kadungan sini, labing nagasingki ang pagbato sang proletaryo kag mga pumuluho sa imperyalista nga globalisasyon kag sa pagpangguba sini sa ila kabuhi kag pangabuhian.

Sadtong Septyembre 10-14 ginhiwat sa Cancun, Mexico ang ikalima nga Ministerial Meet nga gintambungan sang mga tiglawas halin sa 149 nga pungsod nga katapu sang World Trade Organization. Kapares sang nauna nga pagsinapul sa Seattle, USA (1999) kag Doha, Qatar (2001), wala sang ginbunga ang pagtilipon.

Nag-ani ang miting sa Cancun sang mabaskog nga pagpakamalaut kag pagkunderar halin sa pumuluho nga natak-an na sa pagpangpresyur sang mga imperyalista nga pungsod. Sang gindeklarar nga napaslawan ang miting, ginsaulog ini sang mga nagaprotesta bilang kadalag-an sang pangkalibutanon nga kahublagan kontra-globalisasyon kag tiliman-an sang pagsingki sang krisis kag mga kontradiksyon nga nasudlan sang imperyalismo.

Bangian nga liberalisasyon. Sa pagsinapul, wala huya nga ginaduso sang mga imperyalista nga pungsod ang dugang nga pagpanubo sang mga taripa sa mga agrikultural nga produkto sa mga "na-

gauswag nga pungsod" samtang hugot nga ginaproteksyunan ang kaugalingon nga mga ekonomya. Nangin matig-a ang US kag EU batuk sa pagpanubo sang dalagku-an nga subsidyo nga natalana sa agrikultura nga ila ginagamit agud may bentaha sa negosyo ang ila mga produkto.

Sobra pa sa 10% sang gasto sa produksyon sa agrikultura ang ginasubsidyuhan sang mga gubyrno sang mga kapitalista nga pungsod. Isa ka matingkad nga halimbawa ang Japan kon sa diin 700% sang gasto sa produksyon ang ginahatag sang gubyrno sa mga tag-iya sang mga ulumhan kag negosyo sa bugas. Ang European Union nagtalana sang \$100 bilyon kada tuig para sa mga ulumhan nga nagaprodukto sang kalamay, harina kag gatas. Kon tipunon, nagaabot sa \$320 bilyon ang ginahatag nga subsidyo sang US kag Europe sa tagsa nila ka sektor sang agrikultura.

Pangunahon nga nakabenepisyo sa mga subsidyo nga ini ang mga imperyalista nga korporasyon sa agrikultura. Sadtong 2002 sa US, masobra 65% sang mga subsidyo ang ginalamon sang 10 ka pinakadalagku nga plantasyon kag korporasyon sa agrikultura. Bunga sini, nagatibusok ang eksport sang mga atrasado nga pungsod sa kantidad nga \$40 bilyon kada tuig. Dugang pa diri ang masobra \$24 bilyon kada tuig nga pagkaputo sang mga mangunguma dala sang pagkaguba

sang ila produksyon resulta sang mga importasyon halin sa mga imperyalista nga pungsod. Sa atubang sini, may gana pa ang mga imperyalista nga pungsod nga iduso ang lubos nga pagdula sa gamay kag indi signipikante nga subsidyo sa mga mangunguma sa mga atrasado nga pungsod.

Kon kuhaon ang mga dalagku nga subsidyo sang mga kapitalista nga pungsod sa ila tagsa ka sektor sa agrikultura, magakita sang dugang nga \$120 bilyon ang mga mangunguma sa mga atrasado nga pungsod. Mas daku ini sang tatlo

Sundan sa "Miting..." pahina 11

"Ka Amado..." halin sa pahina 9

alagad sa patag sang peryodismo. Nagbaton man siya sang pasidunggog sa binalaybay nga "Isang Di-pang Langit" paagi sa Cultural Heritage Award. Pareho sa iya asawa nga si Honorata "Ka Atang" de la Rama-ang Reyna sang Sarswelang Pilipino-ginhata kay Ka Amado ang National Artist Award pagkamatay niya.

Bilang katapu sang daan nga Partido, isa si Ka Amado sa mga nagbulig agud malunsar ang Una nga Kampanya sa Pagtadlong sang mga Kasaypanan sang liderato Lava kag Taruc kag ang liwat nga pagtukod sang Partido Komunista sang Pilipinas sadtong Disyembre 26, 1968.

Sining Septyembre 13, sa pagpanguna kag pagdumala sang

Amado V. Hernandez Resosource Center ginsaulog ang gabi sang pasidunggog kay Ka Amado paagi sang pagbasa sang iya mga binalaybay kag paghiwat sang mga makabanwa nga ambahanon.

Padayon nga inspirasyon sang mga komunista nga manunulat si ka Amado bilang militante nga alagad sang arte kag organisador sang masa nga anakbalhas.

AB

"Miting..." halin sa pahina 10

ka beses kon ikumparar sa pakon-swelo nga badyet kada tuig nga pang-ayuda sang mga kapitalista nga pungsod.

Liberalisasyon sa Pilipinas.

Padayon nga ginadikta sang US kag EU ang polisiya nga liberalisasyon sa agrikultura sa pihak sang naginggit nga kamatuoran nga wala sang maayo nga naabtan diri ang mga atrasado nga pungsod kundi ang pagkaguba sang ila pangabuhi-an kag pwersa sa produksyon.

Isa ka tuig pa lang nga nagsulod sa WTO ang Pilipinas, nagtibusok gilayon ang negosyo sa agrikultura kag naghabok ang depisit sini pakadto sa \$5.2 bilyon halin sa nalista nga \$1.3 bilyon nga sarplas sadtong 1994. Sa baylo nga makatuga sang mga bag-o nga trabaho, masobra 719,000 ang gilayon nga nadula. Nagpadayon ini tubtub 2000 kon sa diin nag-abot sa duha ka milyon ang nadulaan sang trabaho sa kaumhan. Sining ulihi nga duha ka tuig lang, nagdugang sa listahan ang 1.3 milyon nga mangunguma, mangingisda kag iban pa nga imol sa kaumhan nga nadulaan sang trabaho bunga sang liberalisasyon sa agrikultura.

Ginapatay sang liberalisasyon ang lokal nga produksyon agrikultural bunga sang wala renda nga pagtinambak diri sang mga mga imperyalista nga pungsod sang ila mga sobra nga produkto. Sa sini, natabo nga dugang ang pag-angkat sang Pilipinas samtang padayon nga nagatibusok ang eksport sini sang mga produkto agrikultural. Sadtong 1995, samtang nagatibusok ang presyo sa mais sang tatlo ka pilo, nagdaku ang importasyon sini sang 520%. Nagtibusok ang mga presyo kag produksyon sang humay samtang nagdaku ang importasyon sang humay sang 540%. Halin 1995-

Mga protesta batuk sa adyenda sa Cancun, madinalag-on

NAGSILINAOT, nagkinatahanay kag nagselebrar ang libu-libo nga demonstrador sa Cancun, Mexico sang matapos ang kumperensya nga wala sang naabtan. Apat ka adlaw nga maisog nila nga gin-atubang ang ginatus-gatos nga militar kag pulis nga gindeploy sang gubyerno sang Mexico agud siguruhon nga indi sila makapalapit sa lugar nga ginahiwatan sang kumperensya. Nag-abot sa 10,000 ka aktibista kontra-globalisasyon ang nagtipon didto.

Sa ikaduha nga adlaw sang protesta, wala kaluoy nga ginapangbakol kag gintirgas sang mga anti-riot nga pulis ang pila ka gatos nga demonstrador nga nagapamilit makalapos sa napulo ka kilometro nga abang kag madamol nga pwersa pangseguridad sa sentro sang ginahiwatan. Duha ang napilasan sa mga nagprotesta.

Naglunsar sadtong Septyembre 13 sang "pangkalibutanon nga pag-alsa" batuk sa WTO ang International League of People's Struggle (ILPS) kag Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN)-International Chapter. Sa adlaw man nga ini, nagpartisipar sa "Worldwide Day of Action Against Corporate Globalization and War" ang 31 grupo kag organisasyon sa nagkalain-lain nga bahin sang kalibutan.

Mas makasiligni naman nga protesta ang ginhimo ni Lee Kyang Hae, 55 ka tuig nga lider sang Federation of Farmers and Fishermen sang South Korea sang bun-on niya ang kaugalingon tubtub mamatay. Ang pagbuhis sang kaugalingon nga kabuhi ni Lee, suno sa isa pa ka lider mangunguma nga Koreano, nagasalaming sang pagpakig-away sang 3.5 milyon nga mangunguma sa South Korea. AB

2000, nagdaku sang 300% ang mga ginaangkat nga utanon kag iban pa nga produkto agrikultural.

Pareho sang ginalauman, isa ang Pilipinas sa hugot nga nagasunod sa mga dikta sang amo sini nga imperyalismong US. Sa pangunahon, pakita-tawo lamang ang postura sang rehimeng Arroyo para sa "renegosasyon" sang pila ka probisyon nga himo sang mga kasugtanan. Pakuno-kuno nga mabakod ini batuk sa pagpanubo sang mga taripa kag para sa pagpanubo sa ginhahatag na nga subsidyo sang mga imperyalista nga pungsod sa sektor sang agrikultura. Dala sini, nangangas ang rehimeng Arroyo sa C20—isa ka alyansa sang 20 pungsod nga mabaskog nagapamatuk sa mga dikta sang US kag EU. Sa pihak nga bahin, labing nabatyagan sang rehimen ang pagtibusok sang kita sini resulta sang adelantado kag

dramatiko nga pagtibusok sang koleksyon sang taripa pagkatapos lipong nga nagboluntaryo nga magpanubo sang taripa nga mas temprano sangsa iban nga pungsod. Isa ini sa mga kabangdanan sang pagdaku sang depisit sa pungsodnon nga badyet kag paggrabe sang krisis sa pagpangutang sang pungsod.

Sa katapus-tapusan, mas nagsandig gihapon ang rehimen sa mga kunsasyon kag mumho nga mahimo igahatag sang mga amo nga imperyalista. Padayon ang pagpatuman sini sa tanan nga dikta sang WTO sa pihak sang mga matimgas nga pulong nga ginbuhi-an sini sa Cancun. Ginapamatud-an ini sang padayon nga pagduso sa mga pagbag-o sa konstitusyon para labi nga pahalugon ang pagsulod kag dominasyon sang mga dumulong nga monopolyo kapital kag negosyo sa pungsod. AB

Istasyon sang pulisya sa Ilocos Sur, ginsalakay

INDI magnubo sa pito ka M16 ang naagaw sang mga Pulang hangaway sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sang salakayon sini ang kwartel sang pulisya sa Santa Lucia, Ilocos Sur antes magtungang gab-i sining Septyembre 15.

Nakigbayluhanay sang lupok ang walo ka elemento sang pulisya nga ara sa istasyon. Pero makaligad ang baynte ka minutos, napilitan sila magsurender sa BHB. Duha sa ila ang patay, lima ang pilason kag isa ang nakapalagyo. Pagkatapos masulod ang armori sang pulisya, ginsunog sang BHB ang kwartel kag ang nakaparada nga salakyan sang pulis.

Samtang, sang Setyembre 6 sang gab-i sinalakay sang BHB ang munisipyo sang Esperanza, Masbate. Isa ka kompyuter ang nakumpiska.

Mga suldado gina-ambusan sa Isabela

TATLO ka elemento halin sa nagaoperasyon nga mga tropa sang Alpha Coy sang 45th IB ang namatay kag madamo pa ang napilasan sang ambusan sila sang pwersa sang BHB-Venerando Villacillo Command sining Septyembre 7 sa Palacian, San Agustin, Isabela.

Ini ang pagtadlong ni Ka Delio Baladon, tagapamaba sang Benito Tesoro Front, sa kabutigan nga ginbalita sa masmidya ni Gen. Samuel Bagasin, kumander sang 5th ID, nga wala sang kahalitan nga naangkon ang AFP kag indi kuno ambus ang natabo kundi engkwentro. Siling ni Baladon, nakita mismo sang mga sibilyan sa lugar nga ginahakwat sang mga suldado ang tatlo ka patay kag madamo nga pilason nga suldado.

Paltik nga pagpasurender sa Negros, ginkundenar

GINPANGIN-WALA sang Roger Mahinay Front (RMF, prenteng gerilya sa nabagatnan-nakatundang Negros) ang balita nga 11 ka hangaway sang BHB halin sa ila prenteng gerilya ang sumurender sa kaaway sining Septyembre 12. Sa isa ka pahayag sining Septyembre 14, ginsiling ni Nilo Magtanggol, tagapamaba sang RMF, nga mga ordinaryo nga mangunguma lamang ang ginpresentar nga nagsurender nanday Col. Jeffrey Sodusta sang 303rd Bde kag ni Gob. Joseph Maranon sang Negros Occidental sa kapitolyo sang prubinsya sa Bacolod City.

Indi ini ang una nga kahigayunan nga gintiko sang kaaway ang mga matuod nga hitabo, siling ni Magtanggol. Ginbuyagyag niya nga duha ka elemento sang *composite team* sang Scout Rangers, Philippine Army kag RPA-ABB ang namatay kag duha ang napilasan sang maengkwentro nila ang mga Pulang hangaway sadtong Agosto 17 sa Sityo Mambut-oy, Barangay Locoton, Kabankalan City. Walang sang nahalitan sa BHB. Baliskad ini sa ginbalita sang kaaway nga madamo ang napatay sa kubay sang BHB kag wala sang kaswalti ang mga tropa militar.

Bag-o sini, ginreport man sang militar nga engkwentro ang istraping nga ginhimo sang mga suldado batuk sa mga sibilyan sa Sityo Buyog, Barangay Nabulao, Sipalay City sadtong Hunyo 22.

Martir ginpasidunggan sa Cagayan Valley

GINPASIDUNGGAN sang mga rebolusyonaryo nga pwersa kag masa sa Cagayan Valley si Valeriano "Nonoy" Susa, isa ka kadre sang Partido Komunista sa rehiyon nga namatay sa balatian nga lukemya sining Agosto 30.

Si Susa, nga nakilala bilang Ka, Gani, Ka Diego kag Ka Dasig, isa ka katapu sang Komiteng Rehiyunal sang Partido sa Naaminhan Nasidlangang Luzon kag nagapanguna nga kadre sang Venerando Villacillo Command kag Benito Tesoro Front sang BHB bag-o siya namatay. Gindakop si Susa sang mga elemento sang 5th ID kag PNP sadtong Hulyo samtang nagapabulong sa Cagayan Valley Medical Center sa Tuguegarao City. Bilog nga hapon asta magkaagahon siya nga gin-interogar, ginpabilin nga nakapungko, wala gintugutan makatulog kag wala ginpainom sang bulong bisan nahibal-an sang kaaway nga terminal na ang iya ginabatyang.

Sa pihak sini nagpakita sang kalig-on si Susa. Nakapalagyo siya pagkatapos sang pila ka adlaw kag liwat nakaangot sa mga kaupod. Ginsaylo siya sa isa ka bululngan sa Metro Manila kon sa diin makaupod niya ang iya mga kaupdanan ka kaparyentehan sa iya katapusan nga ginutlo.

NDFP nagpamalandog kay Bishop La Verne Mercado

NAGPAMALANDONG ang *negotiating panel* sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP) sa handumanan ni Bishop La Verne Mercado, Secretary General sang National Council of Churches of the Philippines (NCCP). Namatay si Bishop Mercado sadtong Hulyo.

Sa isa ka pahayag sadtong Hulyo 24, ginpasidunggan sang NDFP si Bishop Mercado bangud sa maisog niya nga pagbato sa diktduryang Marcos kag mainit nga pagsuporta sa mga binilanggo pulitikal kag iban pa nga biktima sang paglapas sa tawhanon nga kinamatarung.

Siling sang NDFP, ginpakita ni Bishop Mercado nga ang mga tawong simbahan dapat manindugan para sa ginapigos kag ginahimuslan kag makig-isa sa ila paghimakas batuk sa inhustisya.

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

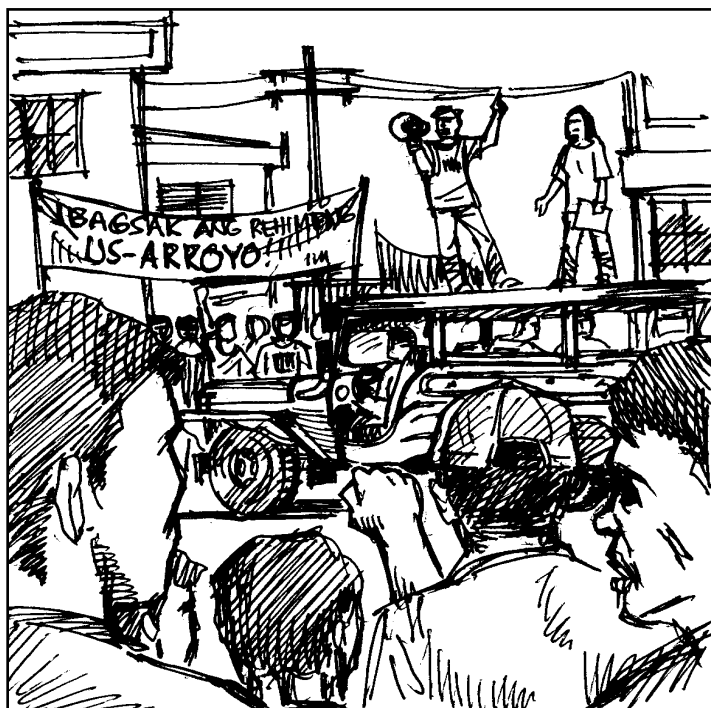
Edisyong Hiligaynon
Tuig XXXIV No. 16
Septiyembre 21, 2003
www.philippinerevolution.org

Editorial

Pabaskugon ang kahublagan protesta batuk sa korapsyon kag rehimeng US-Arroyo

Komite nga Tagapagpatuman-Komite Sentral
Partido Komunista sang Pilipinas

Ginpainit sang isyu nga Jose Pidal ang halambalanon sa korapsyon sang Una nga Pamilya sa kahimtangan nga putos ang bilog nga papet nga estado kag pungsod sang isyu sa pagpangawat kag lapnagon nga korapsyon sa gubyerno kag AFP. Pwede pa nga magsanga ang isyu nga ini kag magsugpon sa kaso

sang sulhanay sa IMPSA, Macapagal Blvd., Piatco kag iban pa, kag magalupok sa mas daku nga labi nga magahamulag sa nagahari nga reaksyunaryo nga guban kag magapatumba sa ila sa isa ka pag-alsa nga tipo-Edsa. Nagakinahanglan sang kahublagang protesta nga mas malaparan kag ebidensya nga mas mabakod sangsa ginpresentar na agud madamuan nga magbiya ukon magdistansya sa Malakanyang ang mga tagasuporta sini sa kongreso, AFP-PNP, simbahan kag masmidya. Pero sa subong pa lang, labi sini nga ginpasingki ang mga kahuyangan sang nagahari nga paksyon nga nagakadasma nga tukuran ang ila uyat sa gahum. Labi sini nga ginatublag ang malapad nga masa sang pumuluyo nga labi na nagaaliwasa sa wala pili nga kagarukan kag korapsyon, pasista nga terorismo sang estado, interbensyon sang US kag mas madasig nga paglala pa sang pangabuhian sa idalom sang reaksyunaryo kag papet nga rehimeng US-Arroyo.

Katungdanan naton nga pamunuan ang pumuluyo sa pagpalapad kag pagpabaskog sang kahublagang protesta batuk sa korapsyon kag nagahari nga reaksyunaryo kag papet nga guban. Labing importante ang elemento sang malapad nga kahublagang masa para matuod-tuod nga mangin makagagahum ang paghimakas batuk sa korapsyon. Magapabilin nga makitid ang isyu nga Jose Pidal kag mahimo nga makadto lang ini sa isa ka paghabuyanay sang lunang para sa masunod nga eleksyon kon magapabilin lang sa sulod sang Senado kag nakasandig sa mga ginapagguwa ni Lacson kag reaksyunaryo nga oposisyon. Sala man nga maghu-

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

Ang alatubangon
ni Arroyo antes
ang 2004 PAHINA 3

Ka Amado V.
Hernandez PAHINA 9

Miting sg WTO
sa Cancun, napaslawan
PAHINA 10